






โรงพยาบาลหนองหาน  
วิธีปฏิบัติงาน (Work Instruction)

ชื่อเรื่อง	การจัดการผ้าสะอาด และผ้าเปื้อน โรงพยาบาลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
รหัสเอกสาร	WI-IC-CSD-02

 (นางกิตติมา ศรีลำไต้) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	 (พ.ญ.ปาริฉัตร มีภูเวียง) นายแพทย์ชำนาญการ	 (นพ.ธงภักดิ์ มีเพียร) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหนองหาน
ผู้จัดทำ	ผู้ตรวจสอบ	ผู้อนุมัติ

วันที่อนุมัติใช้ ๒๐ ก.ค. ๒๕๖๓



โรงพยาบาลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี	หน้าที่ 1/4		
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การจัดการผ้าสะอาด และผ้าเปื้อน โรงพยาบาลหนองหาน	รหัสเอกสาร WI-CSD-02	สำเนาที่	แก้ไขครั้งที่ 01(07/07/63)
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานที่ใช้ผ้า ทุกหน่วยงาน ในโรงพยาบาลหนองหาน	ผู้จัดทำ คกก.IC	วันที่จัดทำ 25/6/2563	ผู้อนุมัติ 

1. นโยบาย : หน่วยงานและบุคลากรโรงพยาบาลหนองหานมีแนวทางการจัดการผ้าสะอาด และผ้าเปื้อน
2. วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ทุกหน่วยงานและบุคลากรโรงพยาบาลหนองหานทุกคนปฏิบัติตามแนวทางการจัดการผ้าสะอาด และผ้าเปื้อน ได้ถูกต้อง เหมาะสม
3. ขอบเขต : ใช้เป็นแนวทางในการจัดการผ้าสะอาด และ ผ้าเปื้อน ของตึกผู้ป่วยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในโรงพยาบาล
4. หน้าที่รับผิดชอบ : หน่วยงานจ่ายกลาง-ซักฟอก และ หน่วยงานผู้ใช้บริการผ้า ทุกหน่วยงาน
5. คำจำกัดความ :

- 5.1 การจัดการผ้าในโรงพยาบาล หมายถึง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการผ้า ผ้าเปื้อนและ ผ้าสะอาด ให้มีมาตรฐานเดียวกัน ตั้งแต่กระบวนการ การรวบรวม การขนส่ง การซักฟอก การเก็บรักษา และ การแจกจ่าย
- 5.2 ผ้าเปื้อน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ
  - 5.2.1 ผ้าเปื้อนทั่วไป ได้แก่ ผ้าเปื้อนอาหารคราบสกปรกทั่วไปผ้าชนิดนี้ถือเป็นผ้าไม่ติดเชื้อ
  - 5.2.2 ผ้าติดเชื้อ ได้แก่ ผ้าเปื้อนเลือดเปื้อนสารน้ำสารถัดหลังจากร่างกาย เช่น หนอง เสมหะ อูจจาระ ปัสสาวะ
- 5.3 สารน้ำ สารถัดหลังจากร่างกาย หมายถึง น้ำไขสันหลัง น้ำในช่องท้อง น้ำในเยื่อหุ้มปอด น้ำในช่องเยื่อหุ้มหัวใจ น้ำคร่ำ น้ำในข้อ น้ำอสุจิ สารถัดหลังในช่องคลอด น้ำลาย หนอง เสมหะ อูจจาระ ปัสสาวะ

## 6. วิธีปฏิบัติ

### 6.1 ขั้นตอนการจัดการผ้าเปื้อน

- 6.1.1 การแยกผ้า : ให้แยกที่ต้นกำเนิดของผ้า ในข้อ 5.2.1 และ 5.2.2 โดยไม่มีการตรวจนับเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ
- 6.1.2 การเก็บบรรจุ : ก่อนการนำผ้าที่ใช้แล้วบรรจุลงถัง ไม่ว่าจะเปื้อนทั่วไป หรือผ้าติดเชื้อ ให้ตรวจสอบ ดังนี้
  - 1) ดูว่าไม่มี สิ่งแหลมคม หรือเสื้อผ้าอื่นที่ไม่ใช่ผ้าของโรงพยาบาลปะปนมาด้วย เช่น ผ้าอนามัย ผ้าอ้อม ผู้ใหญ่ เสื้อผ้าส่วนตัวผู้ป่วยให้นำออกก่อนก่อนรวบผ้าเปื้อนใส่ถัง
  - 2) ในกรณีที่มีก้อนอุจจาระ ก้อนเลือด อาเจียน ให้ขจัดออกให้มากที่สุด ก่อนใส่ถังโดยไม่ต้องซักล้าง
  - 3) เมื่อตรวจสอบตามข้อ 1) และ 2) เรียบร้อยแล้วให้นำผ้าบรรจุลงถัง ที่มีฝาปิดมิดชิด ตามประเภท คือ
    - ผ้าเปื้อนทั่วไป : ให้นำลงใส่ถังผ้าที่มีถุงผ้ารองรับ ข้างถังระบุค่าว่า “ผ้าเปื้อนทั่วไป” ด้วยตัวหนังสือสีน้ำเงิน
    - ผ้าติดเชื้อ : ให้นำลงใส่ถังผ้าที่มีถุงผ้ารองรับ ข้างถังระบุค่าว่า “ผ้าติดเชื้อ” ด้วยตัวหนังสือสีแดง
- 6.1.3 การขนส่ง : เจ้าหน้าที่งานซักฟอก ทำหน้าที่ไปรับผ้าเปื้อนที่หน่วยงาน โดย
  - 1) สวมใส่ PPE ได้แก่ เสื้อคลุม ถุงมือ ผ้าปิดปาก-จมูก และ รองเท้าบูท
  - 2) ขนย้ายผ้าเปื้อนตามเวลาและเส้นทางที่กำหนด
  - 3) ผูกปากถุงผ้าให้เรียบร้อย แล้วนำไปใส่รถเข็นผ้าหรือขนส่งผ้า ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

โรงพยาบาลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี			หน้าที่ 2/4
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การจัดการผ้าสะอาด และ ผ้าเปื้อน โรงพยาบาลหนองหาน	รหัสเอกสาร WI-IC-CSD-02	สำเนาที่	แก้ไขครั้งที่ 01(07/07/63)

#### 6.1.4 การซักผ้า

- 1) เจ้าหน้าที่ซักผ้า สวมชุดPPE ทุกชิ้น ได้แก่ เสื้อกาวน์กันน้ำ เอี๊ยมยางผ้าปิดปากจมูก หมวก แวนตา หรือ Face Shield ถุงมืออย่างหนา รองเท้าบูท
- 2) ซักผ้าเปื้อนทั่วไป ก่อน ผ้าติดเชื้อ หรือซักแยกอีกเครื่องหนึ่ง ไม่ซักปนหรือรวมกัน
- 3) อัตราการใช้ผงซักฟอก และ น้ำยาขจัดคราบเลือด : ต่อน้ำหนักผ้า ดังนี้
  - ผ่าก่อนซัก 15 ก.ก. ใช้ผงซักผ้า 1 ถ้วยตวง และ น้ำยาขจัดคราบเลือด 120 ซีซี
- 4) การทำให้ผ้าแห้ง โดยการอบผ้าด้วยอุณหภูมิ 65-70 องศาเซลเซียส 20-25 นาที หรือจนผ้าแห้ง

#### 6.2 ขั้นตอนการจัดการผ้าสะอาด

##### 6.2.1 การคัดแยก และการจัดเก็บ

- 1) พื้นที่พับคัดแยกผ้าควรอยู่บนโต๊ะที่ยกสูง มีความสะอาดและแห้ง
- 2) ผ้าที่ได้จากการคัดแยก ให้จัดการตามลักษณะผ้า ดังนี้
  - ผ้าที่ชำรุด > ให้ส่งซ่อม
  - ผ้าที่ชำรุดขาดวิน ผ้าบาง > ให้แทงจำหน่าย
  - ผ้าเปื้อนซักไม่ออก,ผ้ามีกลิ่นเหม็นคาว > ให้ส่งซักซ้ำ
- 3) การจัดเก็บผ้าสะอาด ให้จัดเก็บในตู้หรือชั้นที่สะอาดมิดชิด

##### 6.2.2 การขนส่ง

- 1) หน่วยงานซักฟอกจะทำการขนส่งผ้าสะอาด วันละ 2 ครั้ง คือ เวลา 11.30 น. เวลา 15.00 น ตามจำนวน และ ชนิดของผ้า ตามแบบฟอร์มการเบิกผ้า (FR-IC-CSD-001) ของหน่วยงาน ด้วยรถขนส่งผ้าที่ปิดมิดชิด
- 2) ผ้าชนิดต่างๆ เช่น เสื้อ ผ้าถุง กางเกง ผ้าปูเตียง หน่วยงานซักฟอก จะ Pack เป็นชุด ชุดละ10 ตัว หรือ 10 ผืน และ บรรจุลงในถุงผ้าสะอาด พร้อมนำส่งหน่วยงานที่เบิก

#### 6.3 ขั้นตอนการปฏิบัติของหน่วยงานที่ใช้ผ้า

##### 6.3.1 หน่วยงานทั่วไป ที่ใช้ผ้า ทุกหน่วยงาน ให้ปฏิบัติ ดังนี้

- 1) มอบหมายผู้รับผิดชอบ ในการนับและบันทึก (OK) ผ้า ในแต่ละเวร
- 2) จัดสถานที่เก็บผ้า เช่น เก็บในตู้ ชั้น กล่อง ที่สะอาด ที่มีฝาหรือ ประตูปิดมิดชิด
- 3) การตรวจนับผ้า และ การบันทึก ในหอผู้ป่วย ให้ปฏิบัติดังนี้ ดังนี้

3.1 นับจำนวน เสื้อ ผ้าปูเตียง ผ้ายาง ผ้าขวางเตียง หรือผ้าอื่นที่ ผู้ป่วยสวมใส่อยู่ และปูเตียงอยู่ หลังจาก แพทย์ จำหน่ายผู้ป่วย ในเวรเช้าแล้ว และ นับจำนวนผ้าต่างๆ ที่คงเหลืออยู่ในตู้ ในชั้น ที่ Stock ของหน่วยงาน

3.2 ผู้ช่วยเหลือคนไข้ เหวรเช้า-บ่าย-ดึก นับจำนวน เสื้อ ผ้าถุง ผ้าปูเตียง ผ้ายาง ผ้าขวางเตียง ฯลฯ ก่อนนำลงถึงผ้า เปื้อนทั่วไป หรือผ้าติดเชื้อ แล้วบันทึกลงในช่องผ้าส่งซัก ในใบเบิกผ้าประจำวัน

โรงพยาบาลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี			หน้าที่ 3/4
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การจัดการผ้าสะอาด และ ผ้าเปื้อน โรงพยาบาลหนองหาน	รหัสเอกสาร WI-IC-CSD-02	สำเนาที่	แก้ไขครั้งที่ 01(07/07/63)

3.3 นับจำนวน ผ้าที่ไปกับผู้ป่วย Refer บันทึกลงในช่องผ้าที่ไปกับ Refer ในใบเบิกผ้าประจำวัน และทำสำเนา 2 แผ่นเก็บไว้ที่หน่วยงาน 1 แผ่น

3.4 ผู้ป่วย COC ที่ส่งกลับบ้าน ไม่นอนุญาตให้ สวมใส่เสื้อผ้า ของโรงพยาบาลกลับบ้าน ยกเว้นมีความจำเป็น โดยให้หัวหน้าเวร บันทึกลงในแบบฟอร์มส่งผ้าคืนโรงพยาบาล มอบให้ญาติหรือผู้ดูแล พร้อมให้คำแนะนำ เพื่อนำผ้าส่งคืนโรงพยาบาล หลังจากไม่ได้ใช้แล้ว

3.5 นับจำนวนผ้าห่อ Set หลังจากใช้แล้ว และบันทึกในแบบฟอร์มส่งผ้าห่อset ส่งแบบฟอร์มส่งผ้าห่อ Set พร้อมใบเบิกผ้าประจำวัน

3.6 หน่วยงานอื่นๆ นับผ้าก่อนเขียนเบิก ตามจำนวน Stock ในแบบฟอร์มเบิกผ้า

4) การเบิกผ้า : เจ้าหน้าที่งานซักฟอกจะมาเอาแบบฟอร์มเบิกผ้าไปจัดผ้าส่งในเวลา 13.00 น

4.1 หน่วยงาน ตึกผู้ป่วยใน 114 เตียง ส่งที่ งานซักฟอก โรงพยาบาลหนองหานแห่งใหม่

4.2 หน่วยงาน ER,OPD,LR,ตึกเด็ก,สูตินรีเวช ส่งที่ ตึกซักฟอก โรงพยาบาลหนองหานแห่งเก่า

5) การรับผ้าสะอาด ให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละตึก มาตรวจนับผ้า กับเจ้าหน้าที่ซักฟอก ที่มาส่งมอบผ้า โดยนับจำนวนผ้าที่เบิกให้ตรงกับใบเบิกผ้าแต่ละชนิดให้ครบตามจำนวนที่ส่งเบิก

6.3.2 หน่วยเฉพาะ ที่ใช้ผ้า เช่น งานทันตกรรม , งานกายภาพ ,งานแพทย์แผนไทย , X-RAY , ICU , NICU, OR

1) ให้ทำทะเบียนผ้า ของหน่วยงาน และระบุรายละเอียดว่ามีผ้าบริการผู้ป่วยชนิดใด จำนวนเท่าไร ชำรุด สูญหาย สรุยอดผ้าทุก 4 เดือน

2) ให้ทำแผนจัดซื้อผ้า เสื้อผ้าบริการผู้ป่วยและผ้าสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำปีแล้วนำมารวมที่หน่วยงานซักฟอก เพื่อรวมเสนอจัดซื้อในแผนการจัดซื้อผ้า ประจำปี

3) ทำแบบฟอร์มส่งผ้าซัก และเบิกผ้า และการนับผ้า ทำในลักษณะเดียวกัน และส่งแบบฟอร์มเบิกผ้ามาที่ ตึกซักฟอก โรงพยาบาลหนองหานแห่งเก่า

6.4 ห้าม มิให้หน่วยงานหรือบุคคลใดทำลาย หรือทิ้งผ้า ของโรงพยาบาลทุกชนิด ให้นำใส่ลงในถังผ้าที่เตรียมไว้ เพื่อให้หน่วยงานซักฟอกนำไปซัก คัดแยก และจำหน่ายผ้าเอง

6.5 ห้าม มิให้นำผ้า เสื้อผ้าบริการผู้ป่วย ไปใช้ในกิจกรรมใดๆโดยไม่ได้รับอนุญาต

## 7. ตัวชี้วัดคุณภาพ

7.1 ร้อยละของหน่วยงาน ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ ร้อยละ 100

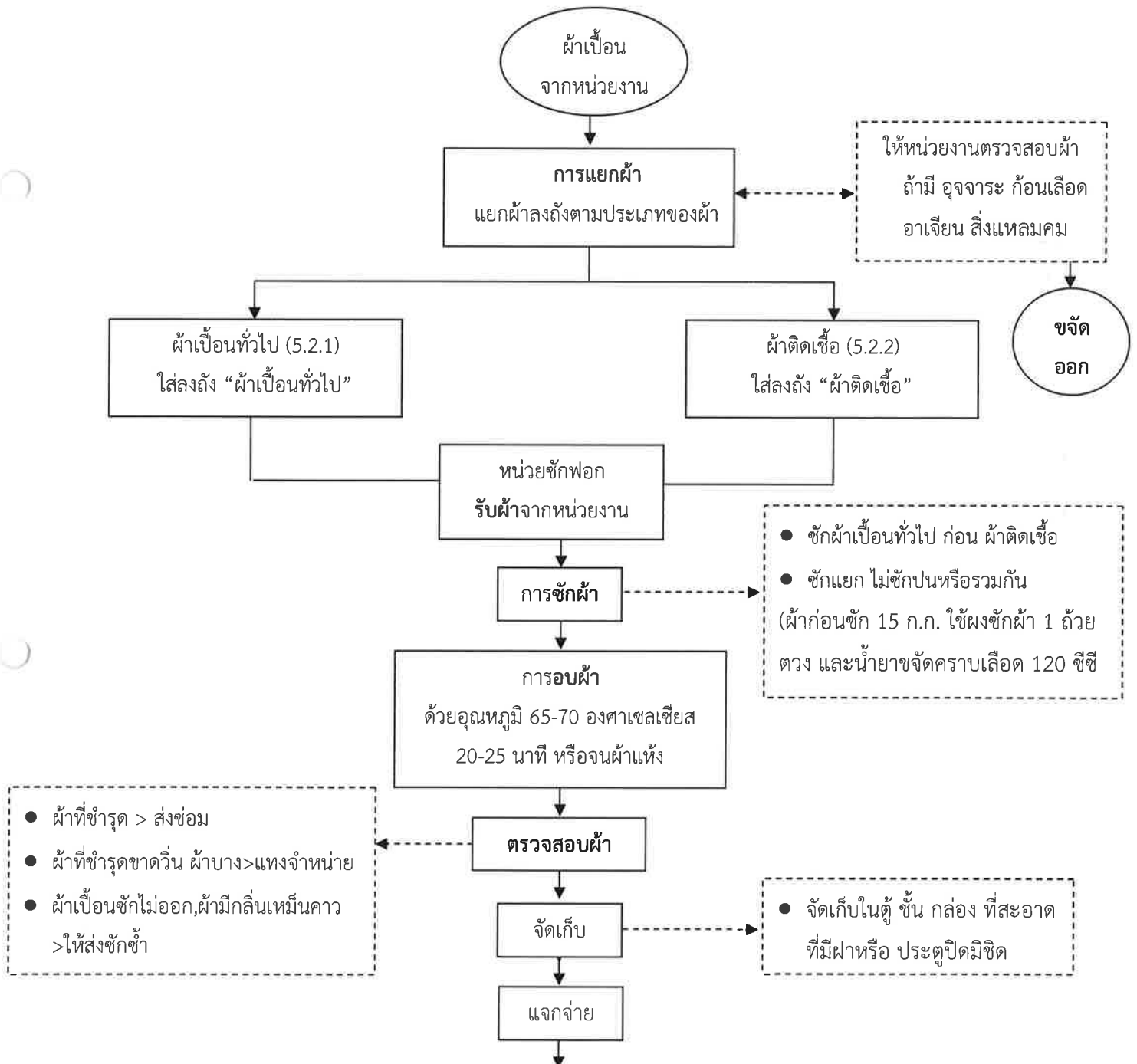
7.2 ร้อยละของหน่วยงาน ได้รับผ้าที่เบิกเต็มตามชนิด และจำนวนที่เบิก ร้อยละ 100

## 8. หนังสืออ้างอิง

สมหวัง: ด่านวิจิตรจัย : วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล.นนทบุรี:สำนักงานจัดการความรู้การควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข,2549

โรงพยาบาลหนองหาน อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี			หน้าที่ 4/4
วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การจัดการผ้าสะอาด และ ผ้าเปื้อน โรงพยาบาลหนองหาน	รหัสเอกสาร WI-IC-CSD-02	สำเนาที่	แก้ไขครั้งที่ 01(07/07/63)

### Flow ขั้นตอนการจัดการผ้าในโรงพยาบาลหนองหาน



1. หน่วยงานซักฟอก ขนส่งผ้าสะอาด ให้หน่วยงาน วันละ 2 ครั้ง คือ เวลา 11.30 น. เวลา 15.00 น
2. แจกจ่ายผ้า ตามจำนวนในใบเบิก โดย Pack เป็นชุด ชุดละ 10 ตัว หรือ 10 ผืน บรรจุลงในถุงผ้า

แบบฟอร์มเบิกผ้า โรงพยาบาลหนองหาน

หน่วยงาน ..... วันที่ / เดือน / ปี .....

รายการส่งผ้าซัก					ผ้าที่ไปกับผู้ป่วยCOC	ผ้าที่เหลือในตู้เก็บ	จำนวนที่ขอเบิกวันนี้
รายการ	จำนวนstockของหน่วยงาน	จำนวนที่ผู้ป่วยใส่	ผ้าที่ไปกับผู้ป่วย Admit	ผ้าที่ไปกับผู้ป่วยRefer			
1.เสื้อ ผู้ป่วยสามัญสีฟ้า							
2.ผ้าถุง ผู้ป่วยสามัญสีฟ้า							
3.กางเกง ผู้ป่วยสามัญ							
4.ผ้าปูเตียง สามัญสีฟ้า							
5.ผ้าห่ม ขนหนู							
6.ผ้าขวางเตียง สีฟ้า							
7.ผ้ายารองกันเปื้อน(สั้น/ยาว							
8.ผ้าเช็ดตัว ลดใช้							
9.เสื่อกาวน							
10.ผ้าเช็ดทำความสะอาด							
ชื่อ สกุล ผู้ส่งผ้า.....ผู้รับผ้า.....ผู้ส่งมอบผ้า.....							
ชื่อ สกุล หัวหน้าตึก/หัวหน้าเวร.....ตำแหน่ง.....							

FR-IC-CSD-001 แก้ไขครั้งที่ 01 (07/07/2563)

แบบฟอร์มเบิกผ้าโรงพยาบาลหนองหาน

หน่วยงาน.....วันที่ / เดือน / ปี .....

รายการส่งผ้าซัก					ผ้าที่ไปกับผู้ป่วยCOC	ผ้าที่เหลือในตู้เก็บ	จำนวนที่ขอเบิกวันนี้
รายการ	จำนวนstockของหน่วยงาน	จำนวนที่ผู้ป่วยใส่	ผ้าที่ไปกับผู้ป่วย Admit	ผ้าที่ไปกับผู้ป่วยRefer			
1.เสื้อ ผู้ป่วยสามัญสีฟ้า							
2.ผ้าถุง ผู้ป่วยสามัญสีฟ้า							
3.กางเกง ผู้ป่วยสามัญ							
4.ผ้าปูเตียง สามัญสีฟ้า							
5.ผ้าห่ม ขนหนู							
6.ผ้าขวางเตียง สีฟ้า							
7.ผ้ายารองกันเปื้อน(สั้น/ยาว							
8.ผ้าเช็ดตัวลดใช้							
9.เสื่อกาวน							
10.ผ้าเช็ดทำความสะอาด							
ชื่อ สกุล ผู้ส่งผ้า.....ผู้รับผ้า.....ผู้ส่งมอบผ้า.....							
ชื่อ สกุล หัวหน้าตึก/หัวหน้าเวร.....ตำแหน่ง.....							

FR-IC-CSD-001 แก้ไขครั้งที่ 01 (07/07/2563)

แบบฟอร์มการนำส่งผ้าคิน โรงพยาบาลหนองหาน

ที่ตึก/หน่วยงาน.....วันที่/เดือน/ปี .....

หน่วยงาน/ตึก.....ได้ส่งผู้ป่วยชื่อ.....เบอร์โทรศัพท์.....

Refer ไปรักษาต่อที่ ร.พ.ศ.อุดรธานี หรือ ส่งผู้ป่วยกลับไปดูแลที่บ้าน(COC) ซึ่งผู้ป่วยได้สวมใส่เสื้อผ้าของ รพ. ได้แก่

1) เสื้อผู้ป่วย.....ตัว 2) ผ้าถุง.....ผืน ,กางเกง.....ตัว 3) ผ้าปูเตียง.....ผืน 4) อื่นๆ .....

และเมื่อผู้ป่วยอาการดีขึ้น จะส่งคืนให้โรงพยาบาล โดยเร็ว

ทางโรงพยาบาลขอขอบพระคุณล่วงหน้า

ลงชื่อ.....หัวหน้าเวร

(.....)

FR-IC-CSD-002 แก้ไขครั้งที่ 01 (07/07/2563)

แบบฟอร์มการนำส่งผ้าคิน โรงพยาบาลหนองหาน

ที่ตึก/หน่วยงาน.....วันที่/เดือน/ปี .....

หน่วยงาน/ตึก.....ได้ส่งผู้ป่วยชื่อ.....เบอร์โทรศัพท์.....

ไปรักษาต่อที่ ร.พ.ศ.อุดรธานี/กลับไปบ้านที่ ซึ่งผู้ป่วยได้สวมใส่เสื้อผ้าของโรงพยาบาลดังต่อไปนี้

1) เสื้อผู้ป่วย.....ตัว 2) ผ้าถุง.....ผืน ,กางเกง.....ตัว 3) ผ้าปูเตียง.....ผืน 4) อื่นๆ .....

และเมื่อผู้ป่วยอาการดีขึ้นจะเปลี่ยนเสื้อผ้าให้ผู้ป่วยและนำส่งคืนที่โรงพยาบาลโดยเร็ว

ทางโรงพยาบาลขอขอบพระคุณล่วงหน้า

ลงชื่อ.....หัวหน้าเวร

(.....)

FR-IC-CSD-002 แก้ไขครั้งที่ 01 (07/07/2563)

แบบฟอร์มส่ง ผ้าห่อ Set จากหน่วยงาน โรงพยาบาลหนองหาน

หน่วยงาน/ตึก.....วันที่/เดือน/ปี.....

ลำดับที่	ประเภท Set ที่ใช้	จำนวน Set (ลงเป็น Set)	จำนวนผ้า (ลงเป็นผืน/เป็นชิ้น)	หมายเหตุ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

ลงชื่อผู้ส่ง .....(จนท.หน่วยงาน) ลงชื่อผู้รับ.....(จนท.หน่วยซักฟอก)

FR-IC-CSD-003 แก้ไขครั้งที่ 01 (07/07/2563)

แบบฟอร์มส่ง ผ้าห่อ Set จากหน่วยงาน โรงพยาบาลหนองหาน

หน่วยงาน/ตึก.....วันที่/เดือน/ปี.....

ลำดับที่	ประเภท Set ที่ใช้	จำนวน Set (ลงเป็น Set)	จำนวนผ้า (ลงเป็นผืน/เป็นชิ้น)	หมายเหตุ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

ลงชื่อผู้ส่ง .....(จนท.หน่วยงาน) ลงชื่อผู้รับ.....(จนท.หน่วยซักฟอก)

FR-IC-CSD-003 แก้ไขครั้งที่ 01 (07/07/2563)